

עמ"ת 1251/05/16 - מוחמד סלאמה נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בירושלים

עמ"ת 1251-05-16 סלאמה(עציר) נ' מדינת ישראל

בפני	כבוד השופט בן-ציון גרינברגר
העורר	מוחמד סלאמה (עציר)
נגד	
המשיבה	מדינת ישראל

החלטה

1. לפני ערר על החלטת ביהמ"ש השלום (השופט ירון מינטקביץ) במ"ת 43835-03-16 במסגרתה הורה ביהמ"ש על מעצרו של העורר עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו.
2. כנגד העורר הוגש כתב אישום בגין עבירה של התפרצות לעסק וביצוע גניבה או פשע. על פי עובדות כתב האישום, ביום 19.3.2016 התפרץ העורר לחנות לצידוד כלי תקשורת תוך שבירת החלון באמצעות אבן. העורר גנב מהחנות עשרות מכשירי טלפון, ציוד היקפי וקופת צדקה. לעורר 8 הרשעות קודמות בגין עבירות רכוש.
3. בבית משפט קמא נקבע כי קיימות ראיות לכאורה לביצוע המעשים כמו גם עילת מעצר בשל מסוכנותו. באשר לבחינת החלופה במכון גמילה שנתבקשה ע"י ב"כ העורר, קבע בית המשפט כי על אף תסקיר שירות המבחן הממליץ על הליך שיקומי, המלצה זו אינה נראית לו הולמת בנסיבות המקרה ובהתחשב בעברו הפלילי הכבד של העורר, וע"כ הורה על מעצרו של העורר כאמור, עד לתום ההליכים.

הערר

4. במסגרת הערר טוען ב"כ העורר כי שגה ביהמ"ש קמא בהחלטתו שלא לשחרר את העורר לחלופה במכון גמילה. לטענתו היה מקום להעביר את העורר לטיפול בגמילה שכן עולה מן התסקיר שהוגש על ידי שירות המבחן כי סיכויי הצלחת הטיפול גבוהים. עוד עולה מן התסקיר כי הליך הגמילה נותן מענה הולם למסוכנות הנשקפת מהעורר, ובשל נסיבות חייו האישיות ניתן ויש לאפשר את תהליך הגמילה כבר בשלב זה של המעצר.
5. בדיון לפני טען בא-כוח המשיבה כי אין לקבל את הערר. לטענתו, הכלל הוא כי בחינת האפשרות לגמילה יש לבחנה במסגרת גזר הדין ולא בשלב כה מוקדם של המעצר. באשר לחריגים לכלל עליהם הצביע העורר, טוענת המשיבה כי לעורר קיימות שמונה הרשעות קודמות, האחרונה שבהם הייתה אך לפני שנה. בנוסף לכך, העורר התחיל בעבר הליך גמילה והפסיקו באמצע מסיבות שונות, ועל כן סיכויי ניסיון הגמילה במסגרת הליך זה אינו גבוה ואין להיעתר

לבקשת העורר.

דין והכרעה

6. לאחר שבחנתי את טענות העורר כמו גם את טענות בא-כוח המשיבה בדיון שלפניי, הגעתי לכלל החלטה כי דין הערר להידחות.

7. שלושה מבחנים עיקריים נקבעו בבש"פ 1981/11 מדינת ישראל נ' אשר סויסה, פ"ד סד(3) 101 (21.03.2011) (להלן: "**פס"ד סויסה**") לעניין שחרור בשלב המעצר לחלופה בגמילה. האחד, במידה והחל הנאשם בהליך גמילה טרם מעצרו, כאשר יש בכך כדי להצביע על נכונותו של הנאשם לעבור הליך שכזה, ובנוסף לכך קיים חשש כי ההליך יפגע אם לא ימשיך בו גם בעת מעצרו. השני, כי סיכויי הצלחת הטיפול גבוהים ויש קשר בינם לבין העבירה שנעברה. המבחן השלישי הינו האם יש בחלופת המעצר כדי לאיין או להקהות את עילת המעצר. עוד נקבע בהלכת סויסה כי די בקיומם של שניים מתוך שלושת המבחנים ע"מ לבחון חלופה במכון גמילה.

8. בענייננו המבחן הראשון והעיקרי אינו מתקיים, כיון שמעצרו של הנאשם לא הפסיק כל הליך גמילה. לא זו אף זו, הנאשם החל בעבר הליך של טיפול בגמילה והפסיקו ללא כל סיבה ברורה. יתירה מזאת, המשיך הנאשם במעשיו אף לאחר התהליך שהחל באופן סידרתי ולחובתו אף עומדות שמונה הרשעות קודמות שחלקן בגין עבירות שבוצעו לאחר הליך הגמילה אותו הפסיק. אשר על כן, יש בנסיבות הללו כדי להצביע על חוסר נכונות אמיתית מצד הנאשם לשוב ולעבור הליך שיקומי באופן כנה דווקא כעת במסגרת מעצרו.

9. בהעדר קיום התנאים שנקבעו בפס"ד סויסה, הרי שלפי פסק הדין האמור, הכלל הינו כי בחינת האפשרות לחלופה בטיפול בגמילה, מקומו אם בכלל הוא במסגרת גזר הדין. בענייננו, משפטו של הנאשם בתיק העיקרי קבוע להתקיים בעוד שבוע ימים בלבד, ביום 15.5.2016. גם מסיבה זו איני מוצא לבחון את האפשרות של שיקום בתהליך גמילה כבר עתה כחלק מהליך המעצר. אין מדובר בתקופת מעצר ארוכה, ומאידך הליך הגמילה הינו הליך ארוך טווח ויש בו כדי להשפיע על ההליך העיקרי. לעניין זה יפים דבריו של השופט עמית בפס"ד סויסה:

"הסוגיה של חלופת מעצר מתעוררת תדיר בתחילת ההליך, עם הגשת כתב האישום והבקשה למעצר עד תום ההליכים ועוד טרם החלה שמיעת הראיות בתיק העיקרי. לשלב בו נמצא המשפט יש השלכה על נכונותו של בית המשפט לשלוח את הנאשם לחלופת גמילה. יש מקרים בהם האפשרות לשלוח נאשם לחלופת מעצר למוסד גמילה מתעוררת סמוך לפני סיום התיק העיקרי או אפילו לאחר שהנאשם כבר הורשע בתיק העיקרי. לטעמי, במקרה מעין זה, ראוי לשופט המעצרים שלא להורות על חלופת גמילה באשר יש בכך מעין התערבות, מעין הסגת גבולו של ההליך התלוי ועומד של גזירת העונש. באם ימצא המותב הדין בתיק העיקרי כי במסגרת גזר הדין יש לשלוח את הנאשם לגמילה, יעשה כן במסגרת גזר הדין. אך אם סמוך למתן גזר הדין נשלח הנאשם לחלופת גמילה, גזר הדין עלול לקטוע את הליך הגמילה הארוך ו'מה טעם בהתחלת תהליך גמילה ... כשתוצאות הדיון בעניינו עלולות לסכן תהליך זה?' למצער, יש בכך כדי לכבול את ידי המותב בבואו לגזור דינו של הנאשם, שהסתמך על ההליכים הנוגעים לשיקומו ופיתח ציפייה הנובעת מהסתמכות זו.

(פסקה 9(ז) לפס"ד האמור)

אשר על כן, במקרה דנן, אין מקום לחרוג מהכלל ולהתחיל הליך שיקום בשלב המעצר. בידי העורר קיימת

האפשרות להעלות טענה זו במסגרת פרשת גזר הדין בתיק העיקרי שכאמור עומד להיפתח זה מקרוב, בעוד פחות משבוע.

10. כן אציין כי מסוכנותו של הנאשם כפי שעולה בנסיבות כתב האישום, כמו גם עברו המכביד של הנאשם והישנות מעשיו, המעידים על חוסר הרתעה, מחייבים את המסקנה כי לא ניתן לתת בו אמון. איני מקבל, אפוא, את המלצת שירות המבחן, ולסברתי, מקומה של בחינת ההליך השיקומי הינה רק לאחר מתן הכרעת הדין. בנסיבות העניין, אין מקום להיעתר לחריג - הן בשל פרק הזמן הקצר עד לקביעת הדיון בתיק העיקרי, והן בשל עברו של הנאשם וההיסטוריה ההתנהגותית שלו בכל הקשור לעבירות רכוש והליך הגמילה אותו החל והפסיק בעבר.

11. אשר על כן, דין הערר להידחות.

ניתנה היום, ב' אייר תשע"ו, 10 מאי 2016, בהעדר הצדדים.

בן ציון גרינברגר,
שופט